

РОЗВИТОК ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ У ЛЬВІВСЬКІЙ МЕДИЧНІЙ АКАДЕМІЇ ім. АНДРЕЯ КРУПІНСЬКОГО

1998 рік - у Львівському державному медичному коледжі ім. А. Крупинського вперше в Україні здійснено набір студентів з вадами слуху на спеціальність “Лабораторна діагностика”

Історія підготовки студентів з вадами слуху

1998 р. – 6 студентів

1999 р. – 5 студентів

2001 – 7 студентів

2002 – 10 студентів

2004 – 10 студентів

2006 – 16 студентів

2009 – 6 студентів

2012 – 7 студентів

2015 – 6 студентів

2018 – 6 студентів

2019 – 6 студентів

Географія групи з вадами слуху (2018 року випуску)

Вінницька обл.

Хмельницька область, Славутинський район

Львівська область, Самбірський район

м.Кропивницький (Кіровоград)

м.Кам'янка-Бузька

Львівська область, Холодновідка

Потенціал наших випускників з вадами слуху (працевлаштування) (станом на лютий 2019 року)

Сокальська ЦРЛ

Буська ЦРЛ

Теребовлянська ЦРЛ

Городоцька ЦРЛ

Львівська обласна інфекційна лікарня

Львівська лікарня швидкої медичної допомоги

Львівське обласне патологоанатомічне бюро

Львівська обласна клінічна лікарня

Львівський обласний клінічний перинатальний центр

Львівський обласний фтизіо-пульмонологічний клінічний лікувальний центр

У 2007 році у Львівському державному медичному коледжі ім. Андрея Крупинського вперше здійснено набір студентів з інвалідністю по зору на спеціальність “Сестринська справа” кваліфікації медсестра з масажу

Історія підготовки студентів з вадами зору

2007 р. – 10 студентів

2010 р. – 10 студентів

2013 р. – 8 студентів

2016 р. – 13 студентів

2019 р. – 16 студентів

Географія групи з вадами зору (2019 року випуску)

Київська обл., Обухів;

м. Чернівці;

Рівненська обл., Дубенський р-н;

Львівська обл., Жидачівський р-н;

Львівська обл., Жовківський р-н;

Івано-Франківська обл., м. Коломия;

Львівська обл., Пустомитівський р-н;

Львівська обл., Сокальський р-н;

Львівська обл., Жидачівський р-н

Варто зауважити, що майбутню спеціальність для студентів з особливими освітніми потребами обрано вдало. Адже, відсутність зовнішніх слухових чинників допомагає зосередитися глухому лаборанту на мікроскопуванні. Незрячий масажист шляхом компенсації втраченого зору розвиває особливу тактильну чутливість, яка допомагає досягти гарних результатів у здійсненні професійної діяльності.

2019 рік – прийом на навчання у Львівський інститут медсестринства та лабораторної медицини імені Андрея Крупинського студентки на інвалідному візочку на спеціальність 224 Технології медичної діагностики та лікування спеціалізацію Сестринська справа.

Студенти з хронічними захворюваннями, які навчалися у Львівському інституті медсестринства та лабораторної медицини імені Андрея Крупинського (станом на січень 2019 року)

- Цукровий діабет - 5
- Саркоїдоз - 1
- Епілепсія - 2
- Вроджені вади нирок - 3
- Гіпотиреоз - 1
- Стан після спленектомії, спадковий мікросфероцитоз
- Повна атріовентрикулярна блокада
- Ювенільний ревматоїдний артрит - 1

- Тетрада Фалло - 1
- ДЦП - 1
- Розсіяний склероз - 1
- Катаракта, відшарування сітківки - 2
- Наслідки перенесеного поліомієліту - 1

Сьогодні на усіх рівнях ведуться мова про створення рівних можливостей як для здорових людей, так і для осіб з інвалідністю. Ми знаємо про нормативні документи, які гарантують захист та повне інтегрування у соціум усім верствам населення.

Права людей з інвалідністю викладено в резолюції Генеральної асамблеї ООН (1997); Конвенції ООН «Про права інвалідів» (2006), (ст. 24. «Освіта»); ЗУ «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» (2007), (ст. 23); ЗУ «Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання» (2014); ЗУ «Про освіту» (2017), (ст. 7).

Ці документи передбачають перенесення акцентів з медичних аспектів інвалідності на реформування соціуму, в якому особа з психофізичними порушеннями має змогу задовольнити свої потреби, перш за все, реалізувати потребу в здобутті якісної освіти.

23 травня 2017 року Верховна Рада України ухвалила Закон «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо особливостей доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг». Цим законом, зокрема, закріплюється право на освіту осіб з особливими освітніми потребами і надається їм можливість здобувати освіту в усіх навчальних закладах, у тому числі безоплатно в державних і комунальних навчальних закладах, незалежно від «встановлення інвалідності».

Тобто, теоретично, люди з особливими освітніми потребами можуть вступати у будь-який ВНЗ. Проте громадські організації, асоціації та товариства людей з інвалідністю ставлять це під сумнів. Чи готові ВНЗ України приймати на навчання людей з особливими освітніми потребами? Які перешкоди виникають перед людьми з особливими освітніми потребами на шляху здобуття вищої освіти?

Проблеми доступності вищої освіти особам з інвалідністю по слуху

1. Проблеми при здачі ЗНО
2. Неспроможність ВУЗів надати якісні освітні послуги особам з інвалідністю
3. Низький рівень надання соціальних та культурних послуг особам з інвалідністю

1. Проблеми при здачі ЗНО

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України від 29 серпня 2016 року № 1027/900 «Деякі питання участі в зовнішньому незалежному оцінюванні та вступних іспитах осіб, які мають певні захворювання та/або патологічні стани, інвалідність» від здачі ЗНО

звільняються лише особи з діагнозом двобічна глухота з вестибулярними розладами. Тобто звільняються лише глухі особи. І лише ті, в медичних документах яких фіксується додатковий діагноз «вестибулярний розлад».

- Низький рівень підготовки до ЗНО у школах
- Недосконале знання учнями мови жестів
- Проблеми у розумінні запитань ЗНО через недостатній словниковий запас
- Невміння майбутніх абітурієнтів правильно прочитати текстовий документ
- Недосконалий підхід до подачі матеріалу з підготовки до ЗНО (переважне використання текстових, а не графічних документів)
- Відмінності запитань в базі підготовки до ЗНО від реальних
- Відсутність допомоги перекладача жестової мови під час проведення ЗНО
- Різні підходи перекладачів до перекладу

Пропозиції щодо оптимізації підготовки учнів з вадами слуху до ЗНО

- Стимулювати глухих та слабкочуючих учнів до читання шляхом використання книжок, в яких малюнки переважають над текстом
- Стимулювати учнів до навчання шляхом відзначення кращих, атестатами з відзнакою, що полегшуватиме вступ у ВНЗ
- При розробці питань до ЗНО, підручників та методичних рекомендацій для глухих та слабкочуючих використовувати мінімум тексту, більше графічного матеріалу
- Дозволити перекладачу жестової мови на ЗНО показувати запитання
- Використовувати індивідуальний підхід (додаткова увага), а не спрощення завдань, до учнів з вадами слуху в інклюзивних навчальних закладах (з матеріальною мотивацією вчителів)
- У підготовці учнів з вадами слуху використовувати диференційований підхід (акцент на відеолекції, мультимедійні презентації, малюнки тощо. Більше показувати – мало говорити)
- Оптимізувати вивчення української жестової мови вчителями та учнями, шляхом проходження курсів підвищення кваліфікації та збільшення годин тижневого навантаження у навчальних планах
- Прийняття ЗУ «Про українську жестову мову»
- Моніторинг і пропозиція спеціальностей для Глухих, за якими є реальне працевлаштування

2. Неспроможність ВУЗів надати якісні освітні послуги особам з інвалідністю по слуху

- Відсутність базового рівня знань та умінь необхідних для роботи з глухими студентами у викладачів
- Недостатня кількість перекладачів жестової мови у ВНЗ
- Відсутність відповідної підготовки та системи підвищення кваліфікації освітніх перекладачів
- Часто, відсутність спеціального обладнання для викладу матеріалу

Пропозиції щодо організації навчання осіб з вадами слуху у ВНЗ

- Використовувати індивідуальний підхід (додаткова увага), а не спрощення завдань, до учнів та студентів з вадами слуху в інклюзивних навчальних закладах (з матеріальною мотивацією вчителів та викладачів)
- У підготовці учнів та студентів з вадами слуху використовувати диференційований підхід (акцент на відеолекції, мультимедійні презентації, малюнки тощо. Більше показувати – мало говорити)
-
- Вдалий вибір спеціальності та формування у студентів позитивних мотивів та дієвих цілей
- Комплектування окремих груп студентів з вадами слуху в звичайних вищих чи середніх спеціалізованих навчальних закладах
- Обов'язкова присутність на всіх заняттях перекладача жестової мови
- Вдосконалення навчання студентів мови жестів
- Застосування викладачами різних навчальних форм, методів і засобів
- Чітка організація діагностування навчальних досягнень студентів
- Цілеспрямована самостійна робота студентів та систематичний контроль за її виконанням з боку викладача
- Використання сучасних інноваційних технологій
- Забезпечення навчальних аудиторій технічними засобами навчання для візуального сприйняття інформації
- Розробка відеозаписів лекційних матеріалів із синхронним сурдоперекладом чи текстовим рядком
- Навчання студентів користуватися адаптивними технічними засобами
- Активізація проходження підвищення кваліфікації перекладачами жестової мови
- Оптимізація жестового супроводу телепрограм, театральних вистав та екскурсій (питання відсоткової частки)

3. Пропозиції щодо оптимізації надання соціальних та культурних послуг глухим та слабкочуючим студентам

- Збільшення частки телепрограм, театральних вистав та екскурсій із жестовим супроводом
- Організація активного відпочинку
- Забезпечення присутності перекладача жестової мови на освітніх та культурних заходах

Проблеми доступності вищої освіти особам з інвалідністю по зору

- 1. Неспроможність ВУЗів надати якісні освітні послуги особам з інвалідністю
- 2. Низький рівень надання соціальних та культурних послуг особам з інвалідністю

Підхід до надання освітніх послуг студентам з інвалідністю по зору у Львівському інституті медсестринства та лабораторної медицини імені Андрея Крупинського

- Проведення навчання на базі Львівського міжрегіонального реабілітаційного центру
- Запис аудіолекцій з усіх дисциплін навчального плану
- Підготовка навчальних матеріалів шрифтом Брайля
- Проведення інтегрованих занять зі студентами із звичайних груп
- Залучення незрячих студентів до виховних заходів інституту

**Витяг з положення про організацію освітнього процесу у ВНКЗ ЛОР
«Львівська медична академія імені Андрея Крупинського»
Організація інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми
потребами**

Відповідно до статті 3 пункту 2 Закону України Про вищу освіту (2014 р.), державна політика у сфері вищої освіти ґрунтується на принципі доступності вищої освіти. У пункті 3 цієї статті сказано, що формування і реалізація державної політики у сфері вищої освіти забезпечуються шляхом створення та забезпечення рівних умов доступу до вищої освіти, у тому числі забезпечення осіб з особливими освітніми потребами спеціальним навчально-реабілітаційним супроводом та створення для них вільного доступу до інфраструктури закладу вищої освіти з урахуванням обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я.

Інклюзивне навчання - система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.

Інклюзивне освітнє середовище - сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання, розвитку та соціалізації здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей;

Особа з особливими освітніми потребами - особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на позашкільну освіту";

Принципи організації інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у Львівській медичній академії імені Андрея Крупинського:

- Вдалих вибір спеціальностей та формування у студентів позитивних мотивів та дієвих цілей.
- Врахування особливих освітніх потреб здобувачів вищої освіти.
- Застосування інноваційних технологій науково-педагогічними працівниками.
- Навчання студентів з особливими освітніми потребами за тими ж навчальними планами і програмами, що й студенти без таких потреб.
- Залучення студентів з особливими освітніми потребами до виховних заходів Академії.

Особливості підготовки здобувачів з вадами слуху

- З метою оптимізації освітнього процесу за групою здобувачів вищої освіти закріплюється перекладач жестової мови.
- В організації освітнього процесу враховуються особливості психічного та розумового розвитку.
- Акцент у подачі матеріалу робиться на зоровому сприйнятті: підготовка попередніх коротких конспектів лекцій, засобів наочності (мультимедійні презентації, відеофільми, таблиці, муляжі, мікропрепарати, таблички з новими словами).
- Використання індивідуального підходу (додаткова увага), а не спрощення завдань.
- Вдосконалення навчання студентів мови жестів.
- Використання сучасних інноваційних технологій.
- Робота над розробкою відеозаписів лекційних матеріалів із синхронним сурдоперекладом чи текстовим рядком.
- Забезпечення навчальних аудиторій технічними засобами навчання для візуального сприйняття інформації.

Особливості підготовки здобувачів з вадами зору

- Запис аудіолекцій з усіх дисциплін навчального плану.
- Підготовка навчальних матеріалів шрифтом Брайля.
- Проведення інтегрованих занять зі студентами із звичайних груп.
- Навчання студентів користуватися адаптивними технічними засобами.